

Serhii Brovko

*Applicant for the Degree of Doctor of Philosophy
Sumy National Agrarian University
ORCID: <https://orcid.org/0009-0005-8971-7837>*

Бровко С.В.

*здобувач доктора філософії
Сумського аграрного університету
ORCID: <https://orcid.org/0009-0005-8971-7837>*

DOI: <https://doi.org/10.30525/978-9934-26-530-3-11>

INNOVATIVE TOOLS FOR IMPROVING THE HEALTH INSURANCE MARKET IN THE CURRENT CONDITIONS OF TRANSFORMATION

ІННОВАЦІЙНІ ІНСТРУМЕНТИ УДОСКОНАЛЕННЯ РИНКУ ПОСЛУГ МЕДИЧНОГО СТРАХУВАННЯ В СУЧАСНИХ УМОВАХ ТРАНСФОРМАЦІЇ

Медичне страхування є важливим елементом системи охорони здоров'я та соціального захисту населення. Воно стає не лише засобом захисту здоров'я, але й важливим інструментом фінансового планування в умовах трансформації економіки та соціальних відносин постає нагальна потреба у впровадженні інноваційних підходів до удосконалення ринку послуг медичного страхування.

Інноваційні рішення у цій галузі допомагають підвищити ефективність, зменшити витрати та покращити обслуговування пацієнтів.

Данна робота досліджує сучасні виклики та можливості для впровадження інноваційних інструментів у сферу медичного страхування.

Питання медичного страхування дедалі частіше привертає увагу як зарубіжних, так і вітчизняних вчених. Проблеми та перспективи впровадження медичного страхування в Україні досліджуються у роботах багатьох вітчизняних і зарубіжних учених, серед яких: Базилевич В, Гаманкова О., Коваль О. [2], Кривошлик Т. [3], Логінова А. [4], Ночвай О., Рубцова Н. [5], Черномаз О. [6], Януль І. [7], Ярош Н.

Проте, питання удосконалення ринку послуг медичного страхування інноваційними інструментами залишається актуальним та недостатньо розкритим.

Розвиток системи страхування є критично важливим завданням для будь-якої країни в сучасному світі. В Україні система страхування зараз перебуває на стадії значних трансформацій та модернізацій. Страхові компанії створюють нові продукти, дієві програми та цікаві пропозиції, щоб успішно функціонувати на ринку та бути конкурентними.

Зважаючи на складні реалії сьогодення одним із найбільш запитуваних продуктів у повсякденний час стає страхування життя та здоров'я, адже багато громадян прагнуть забезпечити фінансовий захист для своїх сімей. Страхові компанії, реагуючи на цей попит, розробляють гнучкі та доступні страхові продукти, мотивуючи населення активно страхуватися [1, с. 128].

Також, варто зазначити, що після повномасштабного вторгнення в Закон України «Про страхування» було внесено додаткові види медичного страхування, а саме:

– 21-2) страхування життя і здоров'я волонтерів на період надання ними волонтерської допомоги;

– 53) страхування життя і здоров'я журналістів та інших працівників засобів масової інформації на період їх відрядження на території активних бойових дій або

тимчасово окуповані Російською Федерацією території України, які включені до Переліку територій, на яких ведуться (велися) бойові дії або тимчасово окупованих Російською Федерацією, що визначається у встановленому Кабінетом Міністрів України порядку [8].

Як зазначає Логінова А.С. медичне страхування – це комплексне поняття, складовим елементом (конкретним видом) якого є страхування медичних витрат. Це порівняно новий вид страхування в Україні, що активно розвивається. Його виникнення пов'язане зі зміною способу життя вітчизняних громадян, значним збільшенням кількості закордонних поїздок та непередбачуваних обставин (хвороба, травма, смерть), які можуть трапитися з ними під час поїздок. Таке страхування забезпечує населенню більш широкі можливості для отримання медичних послуг і лікування [4, с. 3].

Ринок медичного страхування в Україні та світі стикається з багатьма викликами, зокрема:

- Недостатня обізнаність населення про можливості медичного страхування.
- Невідповідність послуг реальним потребам клієнтів.
- Високі витрати на адміністрування страхових програм.
- Нестабільна економічна ситуація, яка впливає на купівельну спроможність населення.

Водночас спостерігається позитивна динаміка, зокрема активізація впровадження цифрових технологій у страхову діяльність, що сприяють підвищенню ефективності страхових процесів.

Пропонуємо розглянути інноваційні інструменти у сфері медичного страхування, які зараз набувають популярності.

1. Цифровізація страхових послуг

Цифрові технології є основним драйвером трансформації ринку медичного страхування. Серед ключових інструментів:

- Мобільні додатки для клієнтів, що дозволяють відстежувати стан страхових полісів, подавати заявки на відшкодування, отримувати консультації лікарів.
- Електронні медичні картки. Інтеграція даних про здоров'я пацієнта з інформацією про страхові випадки сприяє зручності обслуговування.

2. Штучний інтелект (ШІ) змінює страхову індустрію, включаючи медичне страхування. Ось кілька способів, як ШІ впливає на цей сектор:

- Оцінка ризиків: ШІ допомагає страховикам точніше оцінювати ризики, використовуючи великі обсяги даних для прогнозування.
- Обробка претензій: Автоматизація обробки претензій зробила процес швидшим та ефективнішим.
- Персоналізація політик: ШІ дозволяє створювати індивідуальні політики, засновані на унікальних характеристиках клієнтів.
- Покращення клієнтського досвіду: ШІ може надавати клієнтам більш швидку та точну інформацію, а також автоматизувати процеси, такі як подача заявок.

Ці технології допомагають зменшити витрати, покращити точність та зробити страхування більш доступним для клієнтів.

3. Телекомунікаційні сервіси (телемедицина)

Телемедицина дозволяє клієнтам отримувати медичні консультації дистанційно. У поєднанні зі страхуванням це створює додаткову цінність для клієнтів, оскільки скорочується час на звернення до лікарів.

4. Інноваційні продукти страхування

Нові страхові програми з'являються у відповідь на запити клієнтів:

- Мікрострахування. Страхові поліси з невеликими внесками для покриття конкретних ризиків.

– Програми здорового способу життя. Поліси, які передбачають бонуси для клієнтів, які дотримуються здорового способу життя.

– Підписка на медичні послуги. Замість разових страхових виплат клієнти отримують доступ до певного пакету послуг за фіксовану щомісячну плату.

Попри очевидні переваги, впровадження інновацій у сферу медичного страхування супроводжується низкою проблем, а саме:

– Низький рівень цифрової грамотності серед населення. Особливо у вікових групах старшого покоління.

– Висока вартість впровадження технологій. Інновації потребують значних інвестицій у розробку, тестування та впровадження.

– Нестача кваліфікованих кадрів. Використання ІІТ, Big Data та блокчейну вимагає фахівців із відповідними знаннями та досвідом.

– Юридичні бар'єри. Відсутність чіткої нормативно-правової бази для регулювання нових технологій.

Для удосконалення ринку медичного страхування та успішного впровадження інновацій вважаємо доцільним:

– розробити державну стратегію підтримки інновацій. Зокрема, передбачити субсидії для страхових компаній, які впроваджують новітні технології;

– забезпечити підвищення цифрової грамотності населення. Проведення освітніх програм сприятиме кращому розумінню клієнтами нових послуг;

– спрощувати нормативно-правову базу. Створення сприятливих умов для розвитку телемедицини, блокчейну та цифрових сервісів;

– залучати приватний сектор до співпраці. Партнерство страхових компаній із технологічними стартапами сприятиме створенню нових рішень.

Отже, інноваційні інструменти мають потенціал докорінно змінити ринок послуг медичного страхування, підвищуючи його ефективність, доступність та прозорість. В умовах трансформації економіки та суспільства використання сучасних технологій стане ключем до конкурентоспроможності страхових компаній та забезпечення кращого захисту для населення. Впровадження інновацій потребує зусиль як з боку держави, так і з боку бізнесу, але це інвестиція, яка обіцяє значні довгострокові вигоди.

Література:

1. Бровко С.В. Мотиваційні механізми розвитку ринку страхових послуг в повоєнний період. Матеріали доповідей Міжнародної науково-практичної конференції (м. Київ, 22–23 листопада 2024 р.). Львів-Торунь : Liha-Pres, 2024. С. 126–131.

2. Коваль О.А., Ночвай О.І. Проблеми та перспективи впровадження медичного страхування в Україні. *Ефективна економіка*. 2014. № 4. URL: <http://www.economy.nayka.com.ua/?op=1&z=2905>.

3. Кривошлик Т. Д. Ринок страхових послуг на ринку фінансових послуг України. *Наукові перспективи*. 2022. № 10(28). С. 153–168. DOI: [https://doi.org/10.52058/2708-7530-2022-10\(28\)-153-168](https://doi.org/10.52058/2708-7530-2022-10(28)-153-168)

4. Логінова А. Сучасний стан страхування медичних витрат в Україні. *Економіка та суспільство*. 2023. № 53. DOI: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2023-53-86>

5. Рубцова Н.М., Чкан І.О. Сучасний стан ринку медичного страхування в Україні: проблеми та перспективи розвитку. *Фінансовий простір*. 2015. № 4. С. 167–172. URL: <https://fp.cibs.ubs.edu.ua/files/1504/15ciotpr.pdf>

6. Черномаз О.Б. Проблеми і перспективи розвитку медичного страхування в Україні. *Вісник Національного університету "Львівська політехніка". Серія: Юридичні науки*. 2015. № 824. С. 131–134. URL: <http://science.lpnu.ua/sites/default/files/journal-paper/2017/may/2177/vnulpurn2015824210.pdf>

7. Януль І.Є. Медичне страхування в Україні: проблеми та перспективи. URL: http://papers.univ.kiev.ua/1/ekonomika/articles/yanul-e-medical-insurance-in-ukraine-problems-and-prospects_14160.pdf
8. Про страхування: Закон України від 06.05.2023 р. № 85/96-ВР. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/85/96-%D0%B2%D1%80#Text>
9. Страхова компанія «Уніқа». URL: <https://uniqa.ua/private/life/zdorove/>
10. Стратегія розвитку системи охорони здоров'я до 2030 року. URL: <https://moz.gov.ua/uploads/ckeditorСтратегія.pdf>